

miljökvalitetsnorm god kemisk och kvantitativ status 2015 (Vattenmyndigheten 2009-12-22).
Vattenförekomsten är inte riskklassad.

Magasinet har hög prioritet för regional/kommunal vattenförsörjning och skyddsåtgärder då det nyttjas som vattentäkt och utgör en potentiell vattenresurs för Norrvattens reservvattenförsörjning¹. Uppsalaåsen-Lindormsnäs står sannolikt i kontakt med Mälaren-Prästfjärden (SE657160-160170). Även detta vattenområde omfattas av miljökvalitetsnormer enligt förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (2004:660). Mälaren omfattas även av förordningen om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (2001:554).

Beskrivning

Grundvattenförekomsten Uppsalaåsen-Lindormsnäs omfattar 0,87 km² och är en sand- och grusförekomst av porakvifertyp. Magasinet sträcker sig från Ekeby i norr och vidare åt sydost mot Leran och söderut längs Säbyholmsvikens strand till Gammeltorp via Gustavsberg. Grustäktsverksamhet pågår i de delar av isälvsavlagringen som ligger vid Gustavsberg.

Magasinet har hög prioritet för regional/kommunal vattenförsörjning och skyddsåtgärder då det nyttjas som vattentäkt för Säbyholmskolan och utgör en potentiell vattenresurs för Norrvattens reservvattenförsörjning¹.

Existerande skydd och förordningar

Stora delar av grundvattenförekomsten Uppsalasåsen-Lindormsnäs omfattas av vattenskyddsområdet Leran 1:3². Inom skyddsområdet gäller restriktioner för hantering av avlopp och gödsel, täktverksamhet m.m. Ett visst behov finns för revidering av skyddsområdet.

Uppsalasåsen-Lindormsnäs omfattas i sin helhet av områdesskydd då den utgör dricksvattenförekomst.

Övriga skydd som berör vattenförekomsten är Låssa riksintresse för kulturmiljövården och Mälarens riksintresse för rörligt friluftsliv.

Status

Kvantitativ status

Grundvattenförekomsten Uppsalasåsen-Lindormsnäs bedömt ha god kvantitativ status (VISS, arbetsmaterial 2013-11-05). Magasinets grundvattenbildning beräknas till 6,7 l/s och tillgången på grundvatten är vanligen god³. Uttagsmöjligheterna är okända enligt vattenmyndigheten³. Viss information om bedömda uttagsmöjligheter finns dock i kommunens grundvattenöversikt⁴.

Förutsättningarna är måttligt goda för konstgjord grundvattenbildning genom inducerad infiltration av ytvatten från Säbyholmsviken, men i övrigt goda.

Kemisk status

Grundvattenförekomsten Uppsalasåsen-Lindormsnäs bedöms ha god kemisk status (VISS, arbetsmaterial 2013-11-05). Underlag för bedömningen utgörs av mätdata för klorid, sulfat, ammonium samt arsenik, bly och kadmium inklusive föreningar av dessa metaller.

Vattenkvaliteten är god men vid stora uttag finns risk att vattenkvaliteten försämras genom inducerad infiltration från Mälaren.

Miljöövervakningsdata

Uppgifter om kemi för Uppsalaåsen-Lindormsnäs finns i Vattentäcksarkivet⁵. Förekomsten omfattas av program för regional och nationell miljöövervakning för grundvattenkemi. Övervakningen omfattar inte Uppsalaåsen-Lindormsnäs i sig utan sker via stationerna Kallbrunn och Upplands-Bro (vid Lindormsnäs).

Riskbedömning

Uppsalaåsen-Lindormsnäs är inte riskklassad.

Påverkansanalys

Vattenmyndighetens påverkansanalys för Uppsalaåsen-Lindormsnäs omfattar punktkällor, diffusa källor och vattenuttag. Redovisade punktkällor är 2 Mifo-områden (inga A- eller B-anläggningar)³.

I kategorin diffusa källor redovisas under markanvändning bland annat 7,4 % grus- och bergtäkt samt 2,1 km statlig väg. Vidare ligger 100 % av förekomsten inom delavrinningsområde med hög kvävebelastning från enskilda avlopp.

Inga vattentäcksområden finns registrerade i Vattentäcksarkivet (2007-06-30). I SGUs brunnarsarkiv finns 1 brunn (exklusive energibrunnar) registrerade.

Åtgärdsförslag

Kommunen bör arbeta för att säkra att existerande skydd efterlevs samt för att stärka vattenskyddet genom att bidra till revidering av befintligt vattenskyddsområde. Täktverksamhet vid Lindormsnäs bör föregås av en noggrann prövning och grundvattnets strömning mellan vattentäkt och grustäkt bör tydligt utredas samt kontrollprogram för verksamheten upprättas⁴.

Aktuellt lagrum

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2000/60/EG <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:327:0001:0072:SV:PDF>

Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20040660.htm>

SLVFS 2001:30 Statens livsmedelsverks föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30)

Ändring av SGU-FS 2006:2 om övervakning av grundvatten och redovisning enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SGU-FS 2011:1)

MILJÖBALK (1998:08) <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980808.HTM>

Miljöbalken 5 kap. 2 § (Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning, Föreskrifter om miljökvalitet)

Miljöbalken 7 kap 21-22 §§ (Skydd av områden, Vattenskyddsområde)

Referenser

¹Lindström, R., A. Björlin, L. Åkerblad & G. Hansson. 2009. Dricksvattenförekomster i Stockholms län. Prioriteringar för långsiktigt skydd. VAS-rådets rapporter nr 6. ISSN 1653-8870.

²Länsstyrelsen i Stockholms län. 1990. Fastställelse av vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för grundvattentäkten på fastigheten Leran 1:3 mfl, Upplands-Bro kommun. Beslut 1990-05-16, beteckning 11.184-122-89.

³Vatteninformationsystem Sverige. <http://www.viss.lst.se/>

⁴Anderberg, Johan. 1997. Grundvattenöversikt för Upplands-Bro kommun. Beskrivning till kartan över grundvattentillgångar i Upplands-Bro kommun. Rapport från SGU.

⁵Vattentäktsarkivet <http://www.sgu.se/sgu/sv/miljomal/vattentaktsarkiv/>

Personkontakter:

Maja Taaler-Larsson, Norrvatten